

แบบบันทึกการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (KM)
เรื่อง คุณสมบัติของภาพถ่าย
ของชุมชนนักปฏิบัติสตูดิโอ (Studio Media)
วันศุกร์ ที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๔ เวลา ๑๑.๐๐ – ๑๒.๐๐ น.

ชื่อชุมชนนักปฏิบัติ ชุมชนสตูดิโอ (Studio Media)
หน่วยงาน ชุมชนนักปฏิบัติหน่วยงานสนับสนุน กลุ่มงานพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา
สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

รายชื่อสมาชิก

คุณเอื้อ	ผศ.นิวัตร	จารุวาระกุล
คุณอำนาจ	นายเพชร	สายเสน
คุณลิขิต	น.ส.ร็องนงค์	ชมปรีดา
คุณกิจ	น.ส.วันธนา	แก้วผาบ
คุณประสาน	น.ส.ณัฐริกา	คล้ายสงคราม

สมาชิกในกลุ่ม

๑. นายกฤษณ์	จำนงนิตย์
๒. นายปฐมพงศ์	จำนงค์ลาภ
๓. นายกิตติ	แย้มวิชา
๔. น.ส.ดลวรรณ	สุทธิวัฒนกำจร
๕. น.ส.ปัญญาพร	แสงสมพร
๖. นายมงคล	ชนะบัว
๗. นายภาณุพงศ์	พันธ์บัวหลวง
๘. น.ส.สุวดี	บัวสุวรรณ
๙. น.ส.ปริญญ์	โชคอุดมไพศาล
๑๐. น.ส.พัฒนาพร	ดอกไม้

ผู้เล่า	รายละเอียดของเรื่อง	สรุปความรู้ที่ได้
น.ส.วันธนา แก้วผาบ	คุณสมบัติของภาพถ่าย (ดังรายละเอียดแนบท้าย)	<p>ภาพถ่ายที่ดีนั้นจะประกอบไปด้วยองค์ประกอบหลายอย่างในทางศิลปะเช่นต้องมีสีสรรคที่สวยงามมีองค์ประกอบภาพที่ดีมีความน่าสนใจสามารถบอกเล่าเรื่องราวสื่อให้ผู้ชมรับรู้ได้ ซึ่งภาพถ่ายที่ดีนั้นควรประกอบด้วยคุณสมบัติดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑) คุณสมบัติในการเล่าเรื่องที่ดี (Story telling quality) ๒) คุณสมบัติในการเป็นภาพที่ถ่ายทำได้ดี (Photographic quality) ๓) คุณสมบัติในการเป็นภาพที่เร้าอารมณ์ได้ดี (Impact quality) ๔) คุณสมบัติในการเป็นภาพที่ดูแล้วเข้าใจได้ง่าย (Simplicity quality) ๕) คุณสมบัติในด้านความสวยงาม (Beauty quality)

คุณสมบัติของภาพถ่ายที่ดี

ภาพถ่ายที่ดีนั้นจะประกอบไปด้วยองค์ประกอบหลายๆอย่างในทางศิลปะเช่นต้องมีสีสันทที่สวยงามมีองค์ประกอบภาพที่ดีมีความน่าสนใจสามารถบอกเล่าเรื่องราวสื่อให้ผู้ชมรับรู้ได้ซึ่งภาพถ่ายที่ดีนั้นควรประกอบด้วยคุณสมบัติดังนี้

- ๑) คุณสมบัตินในการเล่าเรื่องที่ดี (Story telling quality)
- ๒) คุณสมบัตินในการเป็นภาพที่ถ่ายทำได้ดี (Photographic quality)
- ๓) คุณสมบัตินในการเป็นภาพที่เร้าอารมณ์ได้ดี (Impact quality)
- ๔) คุณสมบัตินในการเป็นภาพที่ดูแล้วเข้าใจได้ง่าย (Simplicity quality)
- ๕) คุณสมบัตินในด้านความสวยงาม (Beauty quality)

ปรมาจารย์ในวงการถ่ายภาพของไทย ๒ ท่านด้วยกัน นั่นคือ ศ.พูน เกษจำรัส ปรมาจารย์ด้านการถ่ายภาพ และเป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาทันตศิลป์ (ภาพถ่ายศิลปะ) เมื่อ ปี พ.ศ. ๒๕๓๑ และ อ.ศักดิ์ดา ศิริพันธ์ ซึ่งทั้ง ๒ ท่านได้กล่าวถึง... "คุณลักษณะของภาพถ่ายที่ดี และ คุณสมบัติของนักถ่ายภาพที่ดีนั้น..จะต้องประกอบไปด้วยอะไรบ้าง?

ท่านแรก...อ. ศักดิ์ดา ศิริพันธ์

ซึ่งได้บรรยายไว้ในหนังสือหลักสูตร “การถ่ายภาพขั้นสูง” โดยได้อธิบายไว้ ดังนี้

๑. จะต้อง..”ศึกษา เรียนรู้ให้เข้าใจถึงทฤษฎี หรือ หลักวิชาการถ่ายภาพอย่างถ่องแท้” นั้นหมายถึง จะต้องหมั่นสนใจ ศึกษา และเรียนรู้ เกี่ยวกับหลักทฤษฎีการถ่ายภาพอย่างลึกซึ้ง และที่สำคัญที่สุด ก็คือ จะต้องจดจำให้แม่นยำด้วย สามารถนำมาใช้ทุกสภาวะการณ์ และได้ตลอดเวลา ฯลฯ

๒. จะต้อง..”เน้นจุดสำคัญ” หมายถึง ในการถ่ายภาพใดๆ นอกจากการจัดวางองค์ประกอบภาพที่ดี และถูกต้องแล้ว สิ่งจะต้องคำนึงถึง และให้ความสำคัญเป็นลำดับถัดไป ก็คือ “เน้นจุดสำคัญ” กล่าวคือ จะต้องเน้นว่า ส่วนใดเป็นจุดสำคัญที่สุด เป็นหัวใจหลัก และส่วนใดมีความสำคัญรองๆ ลงไป เป็นลำดับ

๓. จะต้อง..”ทันต่อเหตุการณ์” กล่าวคือ จะต้องมีความกระตือรือร้น ว่องไว ทันต่อเหตุการณ์ อยู่เสมอ ฯลฯ ทั้งนี้เพราะในหลายๆ กรณี ”ภาพถ่ายที่ดี และถือว่ามีคุณค่า” นั้น กลับหาใช้ภาพถ่ายที่ได้รับการจัดวางองค์ประกอบที่ถูกต้องเสมอไป หรือ มีมุมมองที่ดี สวยงาม เสมอไป แต่..เป็นภาพที่เน้นสาระสำคัญเป็นหลัก ดังเช่น ภาพข่าว หรือ ภาพเหตุการณ์สำคัญต่างๆ เป็นต้น

๔. จะต้อง..”สามารถบอกเล่าเรื่องราวได้” กล่าวคือ จะต้องสามารถสื่อบอกถึงสาระสำคัญ หรือ สื่อบอกเรื่องราวได้ นั่นคือ ในภาพหนึ่งๆ นั้นอย่างน้อยที่สุดจะต้องสามารถสื่อบอกได้ว่า ใคร? ทำอะไร? ที่ไหน? อย่างไร? เกี่ยวข้องกับใคร/อะไร? บ้าง

๕. จะต้อง..”รู้จักการรอจังหวะที่เหมาะสม และ/หรือ รอโอกาสที่ดี” กล่าวคือ การที่จะเป็นนักถ่ายภาพที่ดีได้นั้น จะต้อง “หัดเป็นผู้รอโอกาสที่ดี และเหมาะสม” ให้ได้ด้วย

“การเป็นผู้รอโอกาสที่ดี” หมายรวมไปถึง การรู้จักกะการณ์ หรือ รู้จักวางแผนล่วงหน้า เช่น วางแผนที่จะไปถ่าย เพื่อเก็บภาพเรื่องราวต่างๆ งานพิธี หรือเหตุการณ์ต่างๆ เป็นต้น

“รู้จักรอจังหวะที่เหมาะสม” ยังหมายรวมไปถึง การรู้จักฉกฉวยโอกาส การถ่ายภาพในลักษณะฉับพลันทันใด (suddenly) เป็นต้น เช่น เมื่อพบเจอสิ่งที่น่าสนใจต่าง ๆ หรือ เหตุการณ์เฉพาะหน้า ซึ่งไม่ได้คาดคิด หรือ มีการเตรียมมาก่อน เป็นต้น

ท่านที่สอง ศ.พูน เกษจำรัส

“คุณสมบัติของภาพถ่าย และนักถ่ายภาพที่ดี” ได้นั้น จะต้องประกอบด้วยคุณสมบัติที่สำคัญ ดังนี้

๑. หมั่นสนใจ ศึกษา และเรียนรู้ เกี่ยวกับหลักทฤษฎีการถ่ายภาพอย่างลึกซึ้ง
๒. สามารถสื่อบอกถึงสาระสำคัญ หรือ สื่อบอกเรื่องราวได้ นั่นคือ ในภาพหนึ่งๆ นั้นอย่างน้อยที่สุดจะต้องสามารถสื่อบอกได้ว่า ใคร? ทำอะไร? ที่ไหน? อย่างไร? เกี่ยวข้องกับใคร/อะไร? บ้าง
๓. จะต้องมีความจินตนาการนอกจากเมื่อเรามีพื้นฐานทางด้านวิชาการที่ถูกต้องและแม่นยำแล้ว และมีความพยายามที่จะฝึกฝนเพื่อให้เกิดทักษะความชำนาญความชำนาญแล้ว(ตามหัวข้อ ๑ และ ๒) พัฒนาการขั้นต่อไป ก็คือ “การสร้างจินตนาการ”

"หัดคิดนอกกรอบ" กล่าวคือ ลองหัดฝัน และ/หรือหัดสร้างจินตนาการ ฯลฯ ดูบ้าง อาทิ การนำสิ่งของหรือวัตถุ (Subject) 2 อย่างซึ่งดูยังไง ก็ไม่มีมีส่วนใกล้เคียง เกี่ยวข้อง หรือเข้ากันได้เลย เช่น การนำแมว กับ ซากรถเก่าๆ เป็นต้น โดยพยายามที่จะจับหรือนำมารวมโยงรวมเข้าด้วยกัน ซึ่งการหัดคิดแบบนี้อาจจะนำมาซึ่งแนวคิดใหม่ๆ หรืออาจจะเกิดไอเดียใหม่ๆ ที่แตกแขนงออกมาจากเดิมๆ ก็เป็นไปได้

"ข้อคิด" (ที่น่าสนใจ) ของ อ.จำรัส นวลศรี ซึ่งได้สรุปเกี่ยวกับกับการถ่ายภาพให้ได้ดี ไว้ดังนี้...

"ส่วนสำคัญสำหรับภาพที่ดีนั้น...นอกเหนือจากอุปกรณ์ที่ดีแล้ว ก็คือ จะต้องประกอบไปด้วยคุณสมบัติ หรือ องค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้...ความชำนาญ + องค์ประกอบศิลป์ + จินตนาการ + ช่วงจังหวะ(ดวง) หรือ ช่วงโอกาสที่เหมาะสม และที่สำคัญที่สุด ก็คือ ความตั้งใจ และให้ใส่หัวใจลงไปในการถ่ายภาพเสมอ"

ขอบคุณข้อมูลดีๆจาก www.arjarnpoo.com โดยคุณ Peesuh

ภาพประกอบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (KM)
ของชุมชนสตูดิโอ (Studio Media)

การถอดบทเรียนการเรียนรู้ด้วยการวิเคราะห์หลังการปฏิบัติ After Action Review (AAR)

๑. เป้าหมายของการเข้าร่วมกิจกรรมครั้งนี้คืออะไร

การถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนความรู้เรื่อง คุณสมบัติของภาพถ่ายที่ดี ได้แก่

๑.๑ การเตรียมความพร้อมสำหรับการจัดองค์ประกอบต่างๆ เพื่อการถ่ายภาพในสถานการณ์ต่างๆ ที่ได้รับมอบหมาย เพื่อให้ภาพสามารถบอกเล่าเรื่องราวสื่อให้ผู้ชมรับรู้ได้ ให้มีรูปแบบการทำงานที่ชัดเจน และเป็นขั้นตอนที่บุคลากรที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปปฏิบัติตามได้

๑.๒ มีระบบและกลไกการเตรียมความพร้อมสำหรับการถ่ายภาพในสถานการณ์ต่างๆ เพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์ในการสื่อสารให้ทุกคนเข้าใจได้ ให้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

๑.๓ บุคลากรที่เกี่ยวข้องสามารถถ่ายภาพในสถานการณ์ต่างๆ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการสื่อสารในกิจกรรมต่างๆ ได้

๒. สิ่งที่ยังบรรลุเป้าหมายคืออะไร เพราะอะไร

ได้องค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ในการจัดองค์ประกอบต่างๆ ของภาพถ่ายให้มีความสวยงาม น่าสนใจ สามารถบอกเล่าเรื่องราวได้

๓. สิ่งที่ยังไม่บรรลุเป้าหมายคืออะไร เพราะอะไร

-

๔. สิ่งที่เกิดความคาดหวังคืออะไร

๔.๑ การจัดองค์ประกอบต่างๆ ของภาพถ่าย มีส่วนทำให้ภาพถ่ายมีความน่าสนใจ และสื่อความหมายได้ดี

๔.๒ ภาพถ่ายที่ดีมีคุณสมบัติหลายอย่างไม่ว่าจะเป็นการเล่าเรื่องที่ดี การเร้าอารมณ์ เพิ่มความเข้าใจและด้านความสวยงาม

๕. คิดจะกลับไปทำอะไรต่อ

กลุ่มงานพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร จะมีการจัดกิจกรรม ชนิดของกล้องถ่ายภาพ เพื่อให้สอดคล้องกับคุณสมบัติของภาพถ่ายที่ดี ครั้งต่อไปประมาณเดือน พฤษภาคมปี ๒๕๕๔